

גם הפוליגמייה, שהיא מוסד מקודש אצל הגיקוי, גונתה על ידי המסיונרים הלבנים. משאת נפשו של גבר בוגר, היא לשאת לו מספר נשים רב ביותר. נשים אלה, החיות בבקתות משלהן בחצרו של הבעל, מנהלות משקבית משלהן. בימים שאין הן בעל פוקדן, הן רשאיות לארח גברים מבני אחות-הגיל של בעלם.

התאכרות בכפיה. פרקים אחרים ב- ספר דנים בהתאכרות השבט, בחוקי ה- קניין שלו, דרכי החינוך, שיטת הנישואים ונוהגים מאגיים ורפואיים. קניאטה, הטוען כי כפיית התרבות האירופית על בני ה- גיקוי כמוה כהתאכרות עצמית של בני השבט, מעלה על נס את השלמות שבמסכת החיים השבטית. כל עוד לא יכולים הלבנים להציע דרך חיים טובה יותר, מרגיש קני-

תרגום

הדרך לאוהורו

מוז הר קניה (מאת ג'ומו קניאטה, עברית: שמואל אבידור, הוצאת עם הספר, 207 עמודים) — ניצב האיש גיקוי ושפך לדה לו תשע בנות בלבד, ועתה אין מי שימשיך את מורשתו. מחלק העולם נעתר לתפילתו ושלח לו תשעה חתנים צעירים לבנותיו. כך הונח היסוד לעם הגיקוי, מי שעתיד היה לשלוט על ארץ קניה.

אגדה זו, המזכירה את סיפורו של אברהם בספר בראשית, פותחת את ספרו של ג'ומו קניאטה, שהכריז בשבוע שעבר על עצמאותה של קניה. הספר, שנכתב באנגלית וראה אור לפני 25 שנים בלונדון, נועד במקורו לסתור את טענת המתיישבים הלבנים ב- מזרח-אפריקה, כי אדמת השבטים היא שטח הפקר, ולכן מותר להם לרשתה. קניאטה שניהל בשם בני-עמו שורה של משפטים מייאשים על נושא זה, הפסיד לאחר הצהרה סופית של בית הלורדים הבריטי, שהקנה את רמת קניה למתנחלים. או הכריז קניאטה על מאבק לחיים ולמחיה נגד גוזלי אדמות שבטו. כדי לבסס מאבק זה, כתב קניאטה — או סטודנט לאנתרופולוגיה באוניברסיטת לונדון — את הספר שראה אור בעברית בשבוע שעבר, בו בבד עם הכרות העצי- מאות של קניה.

שלטון נחש הברזל. אם כי הספר מוז הר קניה הוא אנתרופולוגי באופיו, ניכרת בו היטב מגמתו הראשונית של המחבר. כמו להשיב על שאלותיהם של אלה שתמהו מדוע נתנו בני הגיקוי דריסת רגל בארצם ללבנים, כשהללו עוד היו חלשים ומצטיינים, מביא קניאטה אגדה נוספת. מוגו, רופא ונביא לבני עם הגיקוי, חזה חזון נורא: זרים, הלבושים בכנפי-פרפר שקר- פות, יבואו לארץ קניה. בידיהם יהיו מק- לותיקסס יורקיאש, ואחריהם יבוא נחש הברזל הגדול, שיבטיח את שלטונם על הארץ. אם יתנו בני הגיקוי לנחש הברזל לעבור בארצם, יאבדו את מולדתם.

זמן-מה לאחר מותו של מוגו עלו הזרים על קניה. בחלקת-לשונם הצליחו לפתוח את זקני השבטים, והללו הרשו להם להקים מתננות-מעבר על אדמותיהם. אך תוך זמן קצר הגיע לקניה נחש הברזל — קטר ה- קיטור, שקשר בין אגודה לרודסיה — ושלטונם הפך לעובדה.

כמו בכל סיפור פולקלוריסטי, יש גם בסיפור נבואתו של מוגו אמת גדולה. ה- לבנים הראשונים שהגיעו לקניה, לא נראו מסוכנים לזקני השבטים. בני הגיקוי, ש- היו אויבים ונדיבים ביותר, לא יכלו לעמוד בפני בקשותיהם של הלבנים, והללו, ב- שיטות של הפרד ומשול, הצליחו לשעבד את תושביה הראשונים של קניה.

ברית-מינה לנערות. פלישת הברי- טים לקניה, המיטה שואה גם על בני שבטי הגיקוי, שהיו רוב בקרב אוכלוסיית קניה. הלבנים חמסו את אדמותיהם, שעבדו את אנשיהם, ניסו לפרוץ את חומת ההתאכרות השבטית, שקיימה עד אז את בני הגיקוי.

ספרו של קניאטה, המציג את אורח-חיייהם של בני הגיקוי בפני העולם, קם גם להגן על הערכים של אורח-חיים זה. אם כי המסיונרים הנוצרים עשו את הכל כדי להעביר מהעולם טכסים מאגיים, שליכדו את בני השבט, טוען קניאטה כי הטכסים עדיין קיימים ואין בהם כל רע.

כך, למשל, מגן קניאטה בבלהט על טכס המילה, בו עוברים בניו ובנותיו של השבט לשלב הבגרות. בטכס זה כורתים מומהים מיוחדים לכך את בשר הערלה של הנער ואת קצה הדגדגן של הנערה. לדברי קני- אטה מסתג טכס פולחני זה את יצריהם המיניים של הצעירים.

נוהג אחר שעורר את חמתם של המיסיו- נרים, הוא הגנואקו. לאחר שעברו את ה- מילה, רשאים הצעירים שלא נשאו להינהיט מיחסי-מין מסוייגים. שני בני-הזוג שוכבים פנים אל פנים, כשרגליהם משולבות יחד. הצעיר ערום כולו, ואילו הצעירה מגינה על ערוהה באמצעות סינור עור המתוח בין רגליה. במצב זה מתגפפים הצעירים עד שהם מגיעים לאביונה. מאחר ובין בני הגיקוי שוררת אחות הגיל — אחוה שיתופית המקיפה את בשר אותה שנתין בכל השבט — מתחלפים הנערים והנערות ביניהם, עד שהם מוצאים בני-זוג תואמים.

• מחלק העולם. האלוהות השאינה לפי אמונת הגיקוי.

אנתרופולוג קניאטה
מה מותר לפני הנשואין

אטה, אסור להם לפגוע באורח החיים ה- שבטי.

אלא שהספר, שנכתב כאמור לפני 25 שנה, אינו תואם יותר למציאות. הרוח החדשה העוברת כיום על אפריקה, נובעת בראש וראשונה מפרוק התרבות השבטית. כיום שולט קניאטה לא רק במאות אלפים בני גיקוי, המאוגדים במסגרת שבטית, אלא גם במאות אלפי המשכילים, חניכי המערב לטוב ולרע.

בלינצ'ים עם הכר

הלב הבוגר (רומן מאת ג'רום ויידמן, הוצאת מ. מורח, 285 עמודים) — מתקק בקצב של שעון, בחזהו של אחד הארי בוויגו, כריש קטן מברונקס, שהפך בידו סופר יהודי אנטישמי לסיוסה של תעשיית הבגדים היהודית בניו-יורק.

בויגן מסית לשביתה, מפר שביתה, מנצל את חבריו לעבודה, מזייף, גונב ונשבע ל- שקר, עבור אידיאל נשגב אחד: הוא עצמו, שאיפתו הגדולה ביותר בחיים: לאכול בלינ- צ'ים מעשה ידי אימו, ולשכב עם כוכבנית- זמרה בברודוויי. כדי להגיע לשאיפות רמות אלה, עושה בויגן את כל מה שניתן היה לצפות מקריקטורה של יהודי, פרי עטו של סופר אנטישמי חולני.

אילם ג'רום ויידמן, סופר יהודי רבי-מכר יליד ברוונקס, יודע מה שקוראיו האמרי- קאים (יהודים) אוהבים. הוא מטגן להם בלינצ'ים וגפילטה-פיש, במנה הגוונה של שני אה עצמית. בתרוץ דחוק שהוא מתאר את דמותו של האנטי-גיבור המקובל בספרות — במקרה זה אנטי-גיבור יהודי — הוא מספק לקוראיו, שרובם, כמוהו וכגבורו הם ילידי ברוונקס, מנה הגוונה של מוכיכים. הסממן החיובי היחיד בדמותו של האנטי- גיבור של ויידמן, היא אהבתו המיוחדת במינה לאימו היהודיה, אולם גם תסכיד- אדיפוס זה, המונע בעד בויגן מלשכב עם יהודיה צעירה בת-דמותה של אימו, אינו מציל את הרמאי הקטן מברונקס מאהבה עצמית, הגובלת באוננות.

אסוף, זק בתל אביב:

טכניקום

טכנאות
בנין • מכונות
חשמל • רדיו
אלקטרוניקה

שרטוט
מכונות • בנין
ארכיטקטורה
פנים ורהיטים

ביים ערב

חיפה. רח' הרצל 44. טל. 3403 • רח' בלפור 3. טל. 56889
ירושלים. ביים. חורב, רח' המלך ג'ורג', טל. 25214
תל-אביב. רח' בן יהודה 26 (לפני בנין אל-על)

לתחושה נפלאה

קנט

הסיגריה
האחר יקנית

האקבלת ביותר
בכל הדולקים החברתיים בא"ס.

רויאלים
ROYALVIT

קדם הפנים
לפי ד"ר לברן, פריס,
המכיל
גילה רויאל

מגן על עורך ורקמותיו העדינות, מונע התהוות קמטי פנים ומטהר את גחון עורך על ידי פעילות מוגברת של מחזור הדם.

עזרנו לא לפים

לקוחות רשומים לרכוש, לשכור, להשכיר ולמסור דירות, וילות- קוטג'ים, מגרשים, משרדים, חנויות, עסקים, מפעלי תעשייה ועוד, לשביעת-רצונם.

הצטרף אליהם — והרשם אצלנו **תוך שטרנברג ובנו** משנת 1935 בחיפה.

בהדר, רחוב הרצל 29, טל. 67317, ובטרם, שדרות הנשיא 130, טל. 83260.

הלבשת הדין
נדובמאות
נהדרות
יהודית
ת"א, רח' הנומל 39, טל. 56980
ע"י רח' אלנבי

לחצ' לרקוד
אצל
"זאק"
בן יהודה 49